

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 41

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.
11. OKTOBRA (OCTUBRE) 1956

CIPER

Koje grški kralj Pavel pred nedavnim obiskal Nemčijo, je ob priliki slavnostne pojedine njemu na čast s posebnim namenom poudaril povezanost vsega grškega naroda z uporniškim gibanjem na Cipru, čigar končni cilj je politično združenje z matičnim ozemljem Grčije. Poleg tega, da tako grškega kralja kakor še bolj kraljico Federiko vežejo z Nemčijo sorodstvene vezi, je kralj Grkov moral končno podati svoje stališče, ko je z odkritjem angleških oblasti o vlogi škofa Makariosa pri uporniškem pokretu na Cipru postalo jasno, da je središče tega odpora prav v predstavnikih grške pravoslavne cerkve.

Ko je sredi lanske zime v Evropi prišlo do pogajanj med Makariosom in med angleškim guvernerjem sir Johnom Hardingom, se je Makarios odločno uprl guvernerjevi zahtevi, naj pozove grško prebivalstvo Cipra k prenehanju z nasiljem. Makarios se ni uklonil in so ga internirali. Boj se je vnel znova in do pred kratkim je tirjal 93 življenj med prebivalci Cipra ter 52 življenj med angleškimi vojniki in civilisti. Postal pa je spopad z Angleži tudi bolj krut, da si ni bilo več Makariosa na otoku. Vse akcije je po njegovem odhodu še bolj kot prej vzel v svoje roke general "Dighenis", na čigar glavo so razpisali Angleži precej visoko nagrado v funtih sterlingih. Doslej se Efiat med grškimi in turškimi prebivalci Cipra še ni našel, pač pa je osebnost samozvanega generala Dighenisa stopila v ospredje zanimanja.

Dighenis je grški polkovnik Georgios Grivas, rojen 23. maja 1898 v vasi Trikomo, okraj Famagusta in je tako rojen Cipriot. Po opravljeni gimnaziji je zaprosil za grško državljanstvo in obiskoval vojaško akademijo v Atenah. Zaradi izrednih sposobnosti je bil že leta 1922 po neuspelem grškem pohodu v Malo Azijo proti Turkom imenovan za generalštabnega oficirja, bil nato instruktor na Višji vojaški šoli v Parizu, zatem pa docent za taktiko na grški vojaški šoli v Solunu. Ko je Mussolini vdrl leta 1940 v Grčijo, je bil Grivas imenovan za šefa generalnega štaba II. divizije. Po nemški okupaciji Grčije se je umaknil v Atene, kjer je prvič srečal Makariosa, ki je bil tedaj predstojnik ene izmed atenskih cerkva. Po končani vojni se je v Grčiji vnela državljanska vojna, med katero je Grivas sodeloval v skrajno desničarski tajni organizaciji "Chi". Angleška obveščevalna služba ima zlasti od teh časov naprej Grivasa registriranega kot fašistično usmerjenega fanatika.

Leta 1949 je bil Makarios imenovan za škofa. Prišel je v Atene navduševati Grke za gibanje ENOSIS — združenje Cipra z Grčijo. Po nalogu grške vlade ga je tedaj pričakal in nato vse čas spremljal Grivas, ki je leta 1951 odšel z Makariosom na Ciper, da tamkaj pomaga organizirati pod pokroviteljstvom cerkvenih oblasti novo mladinsko gibanje PEON. Angleži pa tega gibanja niso hoteli priznati in mu podeliti pravice javnega udeleževanja. Zato so pripadniki šli v ilegalo. Naslednja leta je Grivas pridno uvažal orožje in municijo, dokler leta 1955 ni stopil na čelo vojaškega odpora grških prebivalcev Cipra proti Angležem.

Ciper postaja vsak dan bolj važna postavka ne samo za Angleže, pač pa za ves zahodni svet, ki se hoče obdržati na nekaterih mestih z namenom zavarovanja svobodnega sveta pred kakršnim koli nenadnim preokretom dogodkov. Zato se Angleži zadnje čase temeljito pripravljajo na zadnji — kakor upajo — napad na Grivasa in njegove, ker vedo, da prej ne morejo računati z nobenim predstavnikom grških prebivalcev Cipra, dokler jim ljudje "s hribov" lahko nemoteno grozijo in uničujejo njih življenja zaradi "kolaboriranja" z Angleži. Nasprotno pa se Angleži tudi zavedajo, da morajo ravnati silno previdno, kajti z ugotovitvijo, da je bil Makarios vrhovni predstavnik vsega uporniškega gibanja, je dejansko prišla vsa grška pravoslavna cerkev in zlasti nje svečeniki na zatožno klop. Na tej klopi jih bodo z veseljem in ponosom spremljali vsi verniki.

Cipru, otoku z 9251 km² in pol milijona prebivalci, od katerih je večja polovica grška, druga pa turška, se obeta novo obdobje v zgodovini. Od časov, ko je v njegovih mestih pridigal sv. Pavel, so se njegovi gospodarji menjavali: Bizanci in Arabci, križarji in Benečani, Turki in končno Angleži so krojili usodo otoka. Danes je Ciper opazovalni in obrambni stolp, je pa tudi še vedno eden izmed biserov angleške krone. Cena biserom pa je bila vedno precej visoka.

ZDRUŽENA EVROPA

Dr. Konrad Adenauer, predsednik vlade Zahodne Nemčije, je skoro edini nemški državnik v zgodovini, ki služi z enako učinkovitostjo tako svoji državi kakor človeštvu sploh. Če mu bo uspelo izpeljati, ali pa vsaj spraviti v pogon, njegov načrt o evropski združitvi, bo odpravil zlo, ki so ga skozi stoletja povzročali Evropi Friderik Veliki, Luis XIV, pa Napoleon in Bismarck in cesar Viljem in Hitler in ne nazadnje tudi Lloyd George in Woodrow Wilson.

Med federacijo in konfederacijo

Res je, da ideja o združenju Evrope ni nova. Toda Adenauerjev načrt predstavlja nekaj, kar sega daleč naprej od vsega, kar se je doslej v tej smeri storilo. Za podlago združitvi bi mogla služiti poživljena že obstoječa zahodnoevropska zveza, iz katere bi se ustvarila nekakšna vmesna stopnja med federalno državo in konfederacijo. Čeprav je Francija l. 1954 odklonila načrte o skupni zahodnoevropski obrambi, nemški predsednik zatrjuje, da ima za ta svoj novi načrt na svoji strani tako Francijo kakor tudi Belgijo.

USA proti ZSSR.

Adenauer ugotavlja, in z njim mnogi drugi, da se je osredotočil v rokah USA na eni in v rokah ZSSR na drugi strani tak preveč sil, da "mora vsakogar resno skrbeti usoda evropskih držav in človeštva sploh." Njegov cilj, ki ga je podal z vso jasnostjo, je "ohraniti evropski ugled z združitvijo politične in gospodarske sile Evrope v taki obliki, da bo le — ta ohranila vsaj nekaj svoje svetovne važnosti."

Evropska utrujenost

Dulles je označil "po pozitivnem evropske združitve kot posrečen subprodukt tragičnih dogodkov okoli Sueza." Toda Zahodna Nemčija pod Adenauerjevim vodstvom je ostala vidno hladna do sueške krize. Tudi ni mogoe pritruditi. Dullesovi trditvi, da Evropa, ki jo je pravilno označil za "zibelko krščanske civilizacije", ne bo nikdar zavzela

Tri mnenja in ena trditev

Po enotedenskem obisku v Jalti ob črnem morju v ZSSR, se je Tito, prav tako iznenada, kakor je odpotoval iz Beograda, vrnil v jugoslovansko prestolnico ter je z letališča pri Batajnici z avtomobilom odbrzel v svojo rezidenco na Dedinju. Uradnih poročil o namenu, poteku in uspehu ali neuspehu razgovorov niso izdali ne v Moskvi ne v Beogradu. Sestanek Hruščeva s Titom in Titovo potovanje v ZSSR je ostalo zavito v tajnost. Iz dogodkov, ki že sledijo tem konferencam in ki jim bodo še sledili, bo postalo razvidno, do kakšnih sklepov sta prišla Moskva in Beograd.

Nova Titova vloga

Opazovalcem razvoja odnosov med Moskvo in Beogradom postaja jasno, da se je Moskva odločila in da je Tito pristal spreminiti Beograd v središče, iz katerega bo komunizem izvedel nove ofenzive za svojitev Zapadne Evrope. Satelitske države so komunizmu že zagotovljene, tudi če začasno skrajne diktatorske metode omilijo in se komunistični režimi prelevijo v navidezne "socialistične demokracije". Prodor komunizma v Zapadno Evropo je treba poživiti, ker je utrpel mnogo izgub v zadnjih letih zaradi preostre moskovske politike. Ta naloga je sedaj poverjena Beogradu, ki mu je uspelo po l. 1948 vzpostaviti dobričkanosne zveze z naivnim zapadom. Moskva navidezno decentralizira svoje poveljstvo nad vodstvom svetovne revolucije komunizma.

KP delegacije v Beograd

Po ureditvi odnosov med Titovo Jugoslavijo in satelitsko Madžarsko že v Jalti, kjer sta se Tito in Gerö v senci Hruščeva in Bulganina sporazumela o so-

neutrnega stališča do materialnega in brezbožnega sovjetskega komunizma. Nasprotno je iz vseh okoliščin razvidno, da je Evropa utrujena tako od vzhodne politike ustrahovanja kakor od zapadne politike pomirjevanja. Čeprav jo morda vodijo dobri in zadostni motivi, je stališče, ki ga je USA zavzela ali ne zavzela do sueškega problema, povečalo vtis, da je ta ameriška velesila izpustila iz rok priliko za vodstvo kombinacije, ki jo je hotela ustvariti.

Svetovni bloki

Bloki držav so danes moderni. Obstojata komunistični blok, afro-azijski blok in latinsko-ameriški blok. Zakaj ne bi torej mogli imeti tudi evropskega bloka, se vprašuje Evropejec, zlasti če ni mogoče računati na USA? Evropa danes kontrolirata ameriški dolar in sovjetski sovražstvo. "Nobena evropska država", pravi Adenauer, "ne more sama vzdržati pritiska teh resnično ogromnih sil."

Brez Anglije?

Problematični faktor pri tem je Anglija, ki jo Adenauer skuša zainteresirati za svoj načrt. Ena velikih ovir za združitev z Evropo je bil v preteklosti obojski položaj te države. Na drugi strani pa je resnično povezana, moralno in materialno, samo s Commonwealthom, ki ga je tekom stoletij zgradila. Na Evropo gleda kritično in še zlasti takrat, kadar je v nevarnosti njej tako koristno in zato skrbno čuvano "raynotežje sil". Zato je vprašanje, če bo Adenauerjev ali kateri koli načrt o združitvi Evrope mogel pritegniti Anglijo v tak sklop.

Prodor skozi železno zaveso

Toda čeprav ideja o združenju Evrope ne bo mogla premostiti ožine La Manche, pa je možno, da bo sčasoma prebila železno zaveso. Brez dvoma mnogi državniki in cele države, ki jih danes tlačijo sovjetski jarek, mislijo podobno kakor "unionisti". Ni dvoma, da bo prišel čas, ko se bodo mogle rešiti verig, ki jih oklepajo in se spremeniti v člane združenega kontinenta, h kateremu tudi one po vsej pravici pripadajo.

Žitju med obema KP, je Tito v Beogradu sprejel delegacijo bolgarske KP pod vodstvom Živkova, za njo pa vodstvo italijanske KP pod vodstvom Longo-a. Tema delegacijama bodo sledile ta mesec v Beograd še delegacije romunske in francoske KP. Tako bo krog držav, ki težijo na Sredozemlje, okoli Jugoslavije zaključen: Bolgarija, Madžarska in Romunija z vzhoda in severa ter Italija in Francija z zapada. Preko Beograda se je Moskva odločila živahno poseči v sredozemski bazen, kjer že operirajo njene podmornice z albanskih in egipčanskih pomorskih oporišč.

Tito brani Hruščeva

To je eno sklepanje o namenih in posledicah potovanj Tita in Hruščeva med ZSSR in Jugoslavijo. Nekateri opazovalci razmer v ZSSR in satelitih pa so mnenja, da je Hruščev odletel v Beograd k Titu po pomoč v njegovi borbi s stalnimi v Kremlju, kateri da odločno odklanjajo politiko Hruščeva in Buganina o popušcanju v ZSSR in v satelitih, jemaže za zgled poznanjske dogodke. Krivdo za tak razvoj mečejo tudi na Tita, ki da s svojo "socialistično demokracijo" daje nevaren zgled ostalim satelitskim državam in komunističnim strankam v svobodnem svetu, kar more privedi do zmanjšanja udarnosti komunizma, zlasti v programu svetovne revolucije ali celo do razkroja komunizma. Tito naj bi prišel v ZSSR dokazati pravilnost teze Hruščeva, da tkzv. nacionalni komunizmi, kakršnega so baje ustvarili v Jugoslaviji, niso nevarni ne komunizmu ne moskovskemu vodstvu svetovne revolucije.

Titove grožnje

Tretji opazovalci pa so mnenja, da se Tito svojega ugodnega zamljepisnega položaja — neposreden stik z zapadom in oddaljenost od ZSSR — zaveda ter je sklenil odleteti v ZSSR, ker je vedel, da nima nič izgubiti, temveč le pridobiti. Zato je v Jalti zahteval pospešenje destalinizacije v satelitskih državah, trdeč, da so KP v državah svobodnega sveta prav tako kakor jugoslovanska KP nacionalistično nastrojene in da more zato, če mu ne izpolnijo njegovih za-

"El país se ha puesto nuevamente en marcha desde el campo"

Presidente provisional el general Pedro Eugenio Aramburu visitó el sábado pasado la Ciudad buenarense Bolívar. Después de depositar una ofrenda floral ante el monumento del General San Martín se dirigió al palco oficial. En seguida hizo uso de la palabra el jefe de la comuna local, haciéndole a continuación el coronel Bonnacarrere, cerrando la serie de discursos el general Aramburu.

Después de afirmar que el País, se ha puesto nuevamente en marcha desde el campo, en su discurso dijo entre otras cosas lo siguiente:

"Es motivo de satisfacción para el gobierno, establecer contacto directo con los diversos sectores de la actividad nacional.

Por lo que al gobierno de la Revolución toca, digamos, el primer término, que se están agotando todos los recursos para reactivar los transportes y ampliar la red caminera.

Los ferrocarriles, paso a paso, están tratando de superarse, aún con los precarios medios actuales de locomotoras, vagones y vías.

"S podeželja se je znova začel širiti napredek države"

Prejšnjo soboto je predsednik republike general Pedro Eugenio Aramburu obiskal mesto Bolívar v prov. Bs. Aires. Po položitvi venca pred spomenik gen. San Martín, se je podal na častno tribunulo. Prvi govornik je bil krajevni župan, za njim pa polkovnik Bonnacarrere. Vrsto govorov je zaključil predsednik general Aramburu.

V svojih izjavanjih je najprej naglasil, da se je s podeželja znova začel širiti napredek države, nato je pa med drugim izjavil naslednje:

"Za vlado je veliko zadovoljstvo, da je vzpostavila direkten stik z raznimi panogami nacionalne dejavnosti. Kar zadeva vlado izkorišča vsa sredstva, da bi zboljšala prometno službo in razširila cestno omrežje. Železniška uprava se trudi, da premaga vse težave, kljub slabemu stanju žel. prog, lokomotiv in vagonov. Rešitev tega problema v tem področju je tudi graditev železniške

Un intento de solución para ese problema en esta zona, sería la unión de los ferrocarriles Roca y Sarmiento con un corto ramal de 25 de Mayo a Anderson.

El personal de los ferrocarriles en otro aporte valiosísimo, busca en este momento reajustar los convenios de trabajo con miras a un mejor servicio público.

Otro importante problema lo constituye la red caminera. No podemos prometer castillos en el aire porque estamos lejos de la mentira que arranca aplausos y arrastra pobreza.

Sin embargo, con los medios escasos dejados por una plaga vandálica, estamos en la tarea de construir rutas útiles que acerquen la producción a los consumidores y distribuidores. No computemos lo perdido y hagamos cuentas sobre el futuro.

Hemos dispuesto ya obras hidroeléctricas y canales que convertirán en tierras fecundas muchas que actualmente son verdaderos desiertos, donde una gota de agua se valoriza en oro.

Esto es nada más que el punto de partida.

proge od kraja 25 de Mayo do Andersona, s čemer bosta zvezani železnica FNS Gral Roca in FNDF Sarmiento. Železniško uslužbentsvo pa v svojih naporih za zboljšanje prometne službe zboljšuje tudi svoje kolektivne pogodbe.

Drug važen problem je cestno omrežje. Ne obljublamo gradov v oblakih, ker smo daleč od tega, da bi ljudstvo varali z lažmi, ki iščejo samo odobravanje, sejejo pa revščino. Kljub temu, pa s skromnimi sredstvi, ki nam jih je zapustila vandalska nesreča, gradimo koriste ceste, ki bodo približale proizvajalcu potrošniku in razdeljevalcem. Ne bomo se ukvarjali s tem, kar je izgubljeno, delajmo raje račune za bodočnost. Izdali smo že odredbe za graditev električnih hidrocentral in kanalov, ki bodo spremenili v rodovitno polje velika področja, ki so danes prave puščave in kjer se kapljica vode poplaca z zlatom. To pa je samo začetek vsega dela."

IZ TEDNA V TEDEN

Dulles je na tiskovni konferenci v Washingtonu izjavil, da z veseljem pozdravlja Adenauerjeve napore za združitev zapadne Evrope v gospodarsko in politično enoto. Taka Evropa bi predstavljala tretjo silo med velesilama USA in ZSSR. Glede ameriškega sodelovanja z Anglijo in Francijo v njuni problemih v Afriki in okoli Sueza pa je izjavil, da med USA in njenima zaveznicama obstajajo različni pogledi na vprašanje kolonializma in da se zato USA ne more zavzeti ne za angleško in ne francosko politiko v kolonijah niti za napore kolonialnih narodov, da se otresejo tujege gospodstva.

Dullesova izjava o kolonializmu je povzročila v Angliji in Franciji val ogorčenja. V britanskem parlamentu je eden poslancev Dullesa imenošana napadel in mu očita, da je s svojo politiko do Egipta

hitev, spreminiti Beograd v novo središče komunizma, ki se mu bodo priključile KP v svobodnih državah, ker na Moskvu motrijo skozi iste naočnike kakor Beograd. Tito bi tako postal resno privlačna točka ne samo za KP svobodnega sveta, ampak tudi za nasprotujoče si sile znotraj satelitskih držav, kar bi privedlo do novih Poznanjev in do nadaljnega rušenja vodstva v Kremlju.

Resnica?

Iz ust jugoslovanskega govornika v Beogradu pa je prišla izjava, da je bil namen konference sovjetskih in jugoslovanskih komunističnih vodij: ustanovitev Zveze komunističnih držav, sicer po vzorcu bivšega kominforma, toda z mnogo bolj zrahljanim osrednjim moskovskim vodstvom. V to zvezo bi najprej stopile vse že obstoječe komunistične države in nato komunistične stranke svobodnih držav kot nekakšne naraščajnice, ki bi se spremenile v polne članice, ko bi prevzemale po posameznih državah oblast in tako širile meje komunističnega imperija.

ta napravil večje usluge komunizmu, kakor "vse žrtve ameriškega protikomunističnega senatorja MacCarthya v vsem njihovem življenju". Dulles je s svojo politiko in neizpolnjevanjem obljub razdril zaupanje, ki ga je svobodni svet imel v USA.

V francoskem parlamentu, ki se je sestal na jesensko zasedanje, so komunistični in socialistični poslanci napadli vlado zaradi njene politike v Afriki, zantevali takojšen odpoklic francoskih čet s Cipra in čim prejšnji začetek pogajanj v Alžiru z uporniki za podelitev svobode tej koloniji. Nekateri poslanci so se tudi izjavljali proti francoskemu članstvu v atlantskem paktu, predvsem zaradi sedanje ameriške nesigurne zunanje politike.

Varnostni svet ZN se bavi s problemom sueškega prekopa. Anglija in Francija sta zahtevali pristanek sveta na njune načrte o mednarodni upravi prekopa. Egipčanski delegat je s podporo sovjetskega zun. min. Šepilova odločno izjavil, da "je zaman sleherno razpravljanje o internacionalizaciji prekopa", Šepilov je v svojih izjavah dal vedeti, da se do ZSSR poslužila veta v slučaju glasovanja o anglo-francoski zahtevi. Za naslednjo sejo VS so sklenili, da

Na Cipru so angleške čete izvedle velike vojaške operacije po otoku z namenom, da bi ujele poveljnika EOKE Grivasa. Na pohodih so zajeli nad 40 upornikov, Grivasovega skrivališča pa niso našli. Sodišče v Nikosiji je spet obsodilo enega upornika na smrt z obesaenjem.

Prve obsodbe na poznanjskih procesih proti protikomunističnim upornikom so izrekli v ponedeljek, ko so nekateri obtoženci dobili od štiri do štiri in pol let zapora. Javno mnenje v Poznanju in po vsej Poljski je silno vznemirjeno, tako da so sovjetski poslali v Poljsko nadaljne štiri divizije vojaštva za slučaj novih izbruhov sovražnosti proti komunističnim oblastem.

Otrok je zaklad

"Ali že veš?"

"Kaj?"

"Pri Janezu so spet kupili."

"Spet? Kaj pa misli, Janez! Kako bo pa vzdrževal družino? Bedak, ali ne zna stvar urediti, da bi ostal pri dveh. No ja, kaj hočemo, Slovenci smo res še vedno iz tistih starih časov..."

Tak je bil pogovor dveh slovenskih mladeničev oni dan na voglu ulice, kjer sta stala v vrsti za kolektiv. Tisti, ki je začel pogovor, je pred nekaj meseci stopil pred oltar, drugi, ki se je za deva čudil, pa se pravkar pripravlja na zakon. Pripravljaj?

Otrok se danes boji svet, ki hoče biti moderen. Moda je, imeti dva malčka pri hiši, še bolje pa samo enega, tako le za vzorec. Materi — če jo smemo tako imenovati — povzroča preveč skrbi in neprespanih noči, očetu pa stroški praznijo žep, da potem ni dovolj za kino, nogomet ali konjske dirke. Če morda smrt poseže vmes in odpelje fantka ali punčko med nebeške krilate, se nekaj tednov obkrojuje tragedija, sledijo ji tedni "svobode" in — poti obeh zakoncev, ki "sta se ljubila kot Romeo in Julija", se razideta vsakseti. Svoboda se je spremenila v tiranijo osamljenosti. Strohnela je vez, ki naj bi pomagala družini ustvarjati družino.

Ko je bilo že prepozno, sta nesrečna zakonca ugotovila, da je bil otrok njim edini zaklad.

Eden namenov zakona, ki je skupnost ljubezni, je nekaj dati iz sebe. Ljubezen je prevelika, da bi mogla ostati oklenjena. Prekopi v otroka, ki prijoka na svet in tako simbolično prikazuje večno kontinuiteto Boga. S prihodom otroka nastane družina. Hiša brez otrok je hiša, hiša z otroci je dom. V hiši žive posamezniki, v domu družina. Čim več je otrok, tem večja je družina, tem lepši je dom. Ljubezen zakoncev je popolna, kadar jo povezujejo otroci. Ljubezen zakoncev, ki početa otrok, je kakor električni tok, prekinjen zaradi kratkega stika. Luč ugasne. Otrok je posebnost, ki je živa priča njih bivanja na zemlji, ko jih že dolgo ni več. Otroci so izvir prekipajoče ljubezni staršev in vsak nov otrok dopolnilo prvemu, drugemu, tretjemu bratu ali sestrici. Družina z enim otrokom je družina, z več otroki je popolnejši odsev narave. Pod golgotskim križem je Mati božjega Sina postala. Mati vseh božjih otrok, Mati številne družine. Otroci so tisti, ki ustvarjajo družino popolno. Oče je res oče in mati je res mati. Otroci so trdnost družine.

Družina je celica naroda. Narod brez družin je izumirajoč narod. Narod brez številnih družin je že zapisan smrti. Zlasti majhen narod. Živeči oče in mati naj si ne nakopljeta krivde za hiter konec naroda, ki mu pripadajo. Narodu brez otrok je tak konec zagotovljen. Vsak novi otrok, ki se rodi v narodu, je njegova projekcija v bodočnost. Vsak novi otrok je dokaz, da je narod življenjsko močan. Z vsakim novim otrokom si je narod svest pravice bivanja na zemlji. Vsak nov otrok ohranja narodu pravico do zemlje, ki jo poseduje. Vsak nov otrok je znamenje in obljuba svobode, ker je sad svobodnega dejanja, podarjen narodu. Meje svobode niso na političnem in gospodarskem polju, pač pa v družini. Ne tisti, ki govorijo o svobodi, pač pa tisti, ki ustvarjajo novo svobodo s tem, da dajejo otroke narodu, so pravi branilci resnične svobode naroda. Otroci so poroštvo demokratičnosti naroda preko številnih družin, ki so zibelke svobode. Narod z mnogimi otroci je blagoslovljen narod. Otroci so ogledalo naroda, kateremu pripadajo in človeštvo si ogleduje v njih svoj obraz. Številni otroci so v slavo narodu in Bogu.

Narodna skupnost, ki se je prostovoljno ali pa je bila nasilno odtrgana od narodnega telesa, prav tako kot narod, sloni na otrocih. Nekaj deset let in odtrganje na narodna skupnost bi izginila, če ne bi imela otrok. Takšnih otrok, ki se zavedajo narodne pripadnosti svojih staršev. Čim več takih otrok ima skupnost, tem večja je njena bodočnost v tujem okolju in v tem večjo korist je narodu, ki je ostal doma. Skupnost z mnogimi otroci je kapital, s katerim narod doma kadar more in sme, razpolaga v velikem svetu. Skupnost z mnogimi otroci dokazuje svetu, v katerem živi, da je zdrava in življenjsko močna. Obogatuje sebe in tujino. Skupnost z mnogimi otroci posreduje svojemu narodu doma široko razgledanost sadov njegove krvi in presaja v narod, v katerega se je

Svetlovna organizacija krščanske demokracije

Politično gibanje osnovano na načelih krščanstva in demokracije se v zadnjem času uspešno razvija ter dobiva obliko in pomen svetovnega gibanja. Bralcem našega lista je več ali manj znano, da je bilo kmalu po drugi svetovni vojni ustanovljena prva mednarodna organizacija kršč. demokratičnih strank v Evropi, ki si je dala francosko ime Nouvelles Equipes Internationales (slovensko: Nova mednarodna skupina) in ima svoj sedež v Parizu. Združuje krščansko demokratske stranke, oz. stranke, ki delujejo po kršč. - demokratičnih načelih v zahodno - evropskih deželah; Franciji, Nemčiji, Avstriji, Italiji, Belgiji, Nizozemski, Luxembourgu, Švici in morda še kateri drugi. Ta mednarodna organizacija je sprejela v svoje okrilje kot članice tudi kršč. - dem. stranke iz dežel v Srednji Evropi, ki jim je sicer delo v domovini zaradi komunističnih diktatur onemogočeno, pa ga v omejenem obsegu nadaljujejo v begunstvu. Tako je članica NEI tudi Slovenska ljudska stranka, ki predstavlja Slovenijo in Jugoslavijo. Poleg nje so članice NEI tudi kršč. dem. stranke iz Poljske, Češkoslovaške, Madžarske in Litve. Predsednik NEI je trenutno belgijski senator A. E. de Schryver, glavni tajnik pa francoski narodni poslanec Alfred Coste-Floret. Član izvršnega odbora je tudi dr. Miha Krek, predsednik Narodnega odbora za Slovenijo in predsednik SLS.

C.D.U.C.E.

Druga organizacija krščansko - demokratičnih strank je Srednje - evropska krščansko-demokratska zveza (Christian Democratic Union of Central Europe - C.D.U.C.E.), ki so jo l. 1950 ustanovili voditelji kršč. dem. strank iz Srednje Evrope v begunstvu. Smatrali so za potrebno povezati begunske stranke v mednarodno politično enoto in s tem ustvariti uspešnejše orodje v boju zoper komunizem in v prizadevanju za osvoboditev in uvedbo demokratičnih svoboščin v sedaj zasužnjenih deželah. Tudi v tej zvezi je — kakor že večkrat povedano SLS od vsega početka in je aktivno sodelovala pri sami ustanovitvi. Zvezi omogoča njeno delo Free Europe Committee Inc., ki so ga pred leti osnovali ameriški državljani, da bi pomagal in vodil boj za osvoboditev zasužnjenega dela Evrope. Razvil se je v ogromno zasebno podjetje, ki organizira boj zoper komunizem, vzdržuje velike radijske oddajne postaje, begunsko univerzo v Strasbourgu, razsežno raziskovalno delo in tesno sodeluje s predstavništvom posameznih zasužnjenih narodov in njih političnimi strankami in gibanji. S tem v zvezi velja pripomniti, da Jugoslovanci kot mednarodno priznana državna enota in celota nima predstavništva v FEC. Temu je največ kriv zavezniški odnos USA vlade in zasebnih ustanov do Tita in njegove politike. Koliko časa bo ta odnos še veljal in kako se bo razvijal, je danes težko reči. Dokler pa obstoja, je razumljivo, da Tito in njegovi komunisti napenjajo vse sile, da preprečujejo v USA politične akcije, ki so naperjene zoper njegov diktatorski režim. Na ta način politično begunsko predstavništvo celotne Jugoslavije (Srbov, Hrvatov in Slovencev) ni zastopano v PEC. Titovi eksponenti imajo v tem oziru lažje stališče, da tako zastopstvo preprečujejo, zaradi nesrečnih sporov med Srbi in Hrvati, ki jih, žal, tudi v begunstvu včasih ženejo na škodljivo ostrino, ne da bi bili kakor koli koristni. Zlasti pa otežujejo skupne nastope pod oznako Jugoslavije.

Ko se je pred leti ustanovil ACEN (Assembly of Captive European Nations), da bi po zgledu in organizatornem kalupu Združenih narodov (UN) na lastnih skupščinah obravnaval probleme zasužnjenih narodov in jih predlagal UN, narodni odbori iz Jugoslavije niso bili sprejeti v to organizacijo, medtem ko so vsi ostali narodni odbori redni člani (n. pr. poljski, madžarski, češkoslovaški, bolgarski itd.).

Dejansko je Jugoslavija zastopana pri akcijah Free Europe Committee samo v toliko, kolikor so nekatere slovenske, hrvatske in srbske politične stranke v begunstvu članice mednarodnih begunskih političnih organizacij, kakršna je C.D.U.C.E. Slovenci smo zastopani preko SLS v C.D.U.C.E. in preko Slov. demokratske stranke v Liberalni zvezi (Liberal Union), Hrvati preko Hrvatske seljaške stranke v Mednarodni kmetijski zvezi (International Peasant Union), kjer so tu

razlila, duha svoje narodne osebnosti.

Otroci so blagoslov družine.

Otroci so bodočnost naroda.

Otroci so sreča skupnosti.

di Srbi s svojim Savezom zemljoradnikov.

Kaj so nameni C.D.U.C.E. in kakšno je njeno delo in uspehi, smo na tem mestu ponovno pisali. Poročali smo sproti o različnih akcijah te mednarodne begunske organizacije in o njenem sodelovanju na mednarodnem političnem področju. Nimamo namena, tega sedaj ponavljati. Treba se je pa bilo nekoliko izčrpnjeje pomuditi pri C.D.U.C.E. in pri Free Europe Committee, če hočemo, da bodo naši bralci razumeli, za kraj gre. Krščanski demokrati v latinski Ameriki

Na krščanskih načelih sloneče demokratično gibanje v Latinski Ameriki ima sicer kratko zgodovino, vendar se lahko reče, da znamenja kažejo na uspeh tega gibanja. V kar lepem številu držav od Costa Rica do Argentine in Čila se iz političnih zmešnjav, diktatur in pol-diktatur porajajo politične sile, ki so v jedru nasprotno komunizmu, pa istočasno obsojajo tudi druge vrste nasilja in diktature. Te sile so se tudi zavedajo, da Latinski Ameriki ne bo mogoče doseči znosnega političnega ravnotežja vse dotlej, dokler ne bodo začeli energično reševati socialnega vprašanja: dokler ne bodo zavirali bogatenja nekaterih na račun ubožstva mnogih. Izhod vidijo v socialnem nauku Cerkve, ki ga je postopoma in primerno danim okoliščinam treba uveljaviti. Pot je gotovo dolga in težka za idealne ljudi, med katerimi najdemo tudi mlade duhovnike, a je prava! Delaysko vprašanje je v ospredju problemov, ki jih je treba načeti. Istočasno je pa treba imeti tudi politično ogrodje, na katerem bo zgrajena vsa akcija za izhod iz sedanjih razmer.

Tako ogrodje so krščansko-demokratske stranke. Meseca decembra 1955 so se zbrale na prvem kontinentalnem kongresu krščanske demokracije v Santiagu de Chile. Vodilni politiki so prišli iz Argentine (Ordoñez), Brazila (Montoro), Urugvaja (Brena), Bolivije (di Natale) Peruja (Fernandez), Kolumbije (Uribe), Guatemale (Bauer) in Čila (Montalva). Kakor smo tedaj poročali, se je tega prvega kongresa udeležila tudi C.D.U.C.E. po svoji delegaciji, ki jo je vodil predsednik izvršnega odbora prof. A. Prochazka. V delegaciji sta bila tudi Slovenca (predstavnik SLS) R. Smersu in Dr. Bajlec iz Buenos Airesa. Na kongresu so ustanovili Krščansko demokratsko organizacijo za Ameriko (Organización Demócrata Cristiana de América — ODCA) in za njenega glavnega

Deset let mučeništva kardinala dr. Alojzija Stepinca

Leta 1946 so Titovi komunisti uprizorili v Zagrebu velik gledališki proces. Na zatožno klop so postavili zagrebskega nadškofa kardinala dr. Alojzija Stepinca. Kakor ostalim nasprotnikom, so tudi njemu napravili očitke, češ, da je sodeloval z okupatorjem. V resnici mu niso mogli dokazati nobene krivde, ker je nadškof dr. Stepinac kot visoki cerkveni dostojanstvenik odločno branil samo pravice kat. cerkve in svojih vernikov ter hrvatskega ljudstva pred okupatorjem, vedno pa tudi opozarjal na največjo nevarnost, ki lahko zadene tudi hrvatski narod, če se ne bo odločno postavil v bran proti komunizmu. In zaradi tega so komunisti obsodili kardinala Stepinca. Zaradi tega so ga tudi nato vlačili po ječah in na vse mogoče načine poniževali. Kardinal Stepinac pa ni klonil. Še iz zaporov je branil kat. cerkev in opozarjal vernike na zvestobo napram njej.

Zaradi slabega postopanja je kardinal Stepinac v zaporih hudo zbolel. Njegovo življenje je bilo v veliki nevarnosti. Tedaj se je končno zganil tudi svobodni svet. Ugledne in vplivne osebnosti so zahtevale izpust kardinala na svobodo, zanj so se začeli zavzemati svetovni listi in opozarjati svetovno javnost na preganjanje kat. cerkve in njenih dostojanstvenikov v komunistični Jugoslaviji. Pod pritiskom svetovnega javnega mnenja je moral Tito popustiti v toliko, da je kardinala izpustil iz zaporov, poslaj ga je pa takoj v internacijo v domači kraj Krašiči, kjer je še sedaj interniran in močno zastražen.

Za desetletnico njegovega mučeništva Duhovno ravnateljstvo hrvatske katoliške skupine za Republiko Argentino prireja veliko javno prireditev skupno z duhovnimi ravnateljstvi vseh ostalih emigrantskih nacionalnih skupnosti v Argentini ter z argentinsko katoliško javnostjo.

Prireditev bo v Buenos Airesu v nedeljo 14. oktobra zvečer.

V jezuitski cerkvi Salvador v ulici Callao 542 bo točno ob 18. uri pontifikal-

tajnika izvolili Reyes Vicuna. S tem je stopila v življenje tretja mednarodna organizacija krščanske demokracije. Dete je še šibko in bo treba nekaj časa, da bo dobro shodilo — ali rojeno je bilo in kaže, da je zdravo. Upati smemo, da se bo hitro razvijalo in do svoje strani doprineslo delež k razširitvi kršč. dem. gibanja, ki na ta način dobiva svetovni obseg in pomen.

Prvi svetovni kongres krščanske demokracije

30. maja letos so se prvič sestali v Parizu generalni tajniki vseh treh zgoraj opisanih mednarodnih kršč. dem. organizacij. Za NEI je bil na seji Coste-Floret, za C.D.U.C.E. Konrad Sieniewicz in za ODCA zastopnik Vicuna g. Hernan Troncoso. Na seji so se razgovarjali o tesnem sodelovanju vseh treh ustanov in o morebitni ustanovitvi enotnega vodstva. Da bi do uresničitve takih načrtov moglo priti, so tajniki sklenili pristopiti nemudoma k pripravi sklicanja prvega svetovnega kongresa krščansko-demokratičnih strank in gibanj, ter v osnovi zahteli dnevni red in pa glavne govornike in poročevalce na kongresu. Premagati je bilo seveda treba prenekatero težavo in oviro. Idealizem in vztrajnost pobornikov takega kongresa sta premagala vse ovire in kongres se bo vršil v Parizu, dne 8. in 9. novembra 1956, torej v prav bližnji bodočnosti. Vsa organizacijska sredstva so na delu, da se zborovanje finančno omogoči in da se določene dni v Parizu zbirejo vrhunske politične osebnosti kršč. demokratskega gibanja po svetu.

Če ne nastopi kak izreden zadržek, ki ga ob času sestave tega poročila ni bilo mogoče predvideti, bo v zadnji tretjini oktobra t. l. odpotoval v Evropo, med drugimi političnimi voditelji krščanske demokracije, tudi predsednik SLS g. dr. Miha Krek. Prihodnjic bomo mogli kaj napisati o uspehu kongresa in ko se bo dr. Krek vrnil, bo tudi sam vedel marsikaj važnega in zanimivega povedati iz svoje poti in svojih vtisov in izkušenj v Evropi. Za sedaj pa tega članka ne moremo bolj primerno zaključiti, kakor da g. dr. Kreku želimo mnogo uspeha na njegovi izredni poti in mu izrekamo neomejeno zaupnico za vse, kar bo za SLS in po nji za slovenski narod na prvem svetovnem kongresu krščanske demokracije skušal koristnega storiti — kot begunec, v izrednih razmerah in zgodovinsko tako pomembnih časih.

L.P.

ARGENTINA

V Bs. Airesu se je sestalo novoizvoljeno vodstvo argentinske Krščansko-demokratske stranke ter se je konstituiralo takole: Za predsednika stranke je bil izvoljen Juan T. Lewis, za I. podpredsednika dr. Jose Antonio Allende, za II. podpredsednika dr. Luka Ayarragaray dosed. predsednik, za tajnika dr. Francisco de la Vega, za blagajnika dr. Rodolfo Martinez, člani vodstva brez funkcij so pa še: Dr. Manuel Ordoñez, José Carlos Ricci, Carlos Imbaud, Juan José Torres Bas, Horacio Sueldo in Luis Morea.

Vlada je zavrnila ostavki, ki sta jih podala na svoji mesti v nac. posvetovalnem odboru krščanska demokrata dr. Manuel Ordoñez in José Antonio Allende zaradi postopanja oblasti s prvakom te stranke v Rio Negro dr. Salgadam. Istočasno je bil imenovan za člana tega odobra tudi dr. O. Rebaudi Basavilbasso, sedanjí predsednik demokratske stranke.

Z ozirom na zavrnitev ostavk članov vodstva stranke dr. Ordoñeza in J. A. Allende-ja v Nac. posvetovalnem odboru, je vodstvo kršč. dem. stranke sklenilo, da bo posebno odposlanstvo v tej zadevi obiskalo notranjega ministra. Čeprav stranka z zadovoljstvom jemlje na znanje motive, ki so vodili vlado pri zavrnitvi ostavk dr. Ordoñeza in Allende-ja, si vendar pridržuje pravico, da svoje nadaljnje delo usmeri po sklepih, sprejetih na zadnji skupščini v Santiagu del Estero, t. j. predstavnik stranke v Rio Negro dr. Salgado mora dobiti zaradi aretacije in očitkov, da je hujskal delavstvo na stavko, javno zadoščenje. Prav tako stranka in zvezni interventor, ki je vsega tega kriv, pa mora oditi.

V Bs. Airesu je 3. oktobra začel znova izhajati kat. dnevnik "El Pueblo", ki ga je v začetku leta 1955 ustavil prejšnji režim. Direktor lista je Jorge C. Dussol. V uvodniku v prvi številki list naglašja, da bo "El Pueblo" v političnem pogledu neodvisen list s krščansko inspiracijo in odločen pristajati ter zagovornik demokracije.

Nacionalni posvetovalni odbor je odobrili novi zakon o javnih uradnikih in nameščencih. V njem je med drugim določilo, ki zahteva od javnih nameščencev, da morajo biti zvesti demokratskim oblastem. Za dejanja proti tem oblastem je predviden tudi odpust iz službe.

Sodišče je odobrilo preventivni zapor proti biv. glavnemu tajniku C.G.T. Hektorju Hugu de Pietro ter zaplenbo njegovega premoženja do vrednosti 5 milijonov pesov.

V Bs. Airesu so bili več dni člani predsedstva Kongresa od komunizma zasužnjenih narodov in sicer predsednik Vilis Masens, Latvijec, Constantin Vicianu, Romun in Štefan Korbonski Poljak. Po prihodu v Argentino so imeli več sestankov s posameznimi člani vlade, več razgovorov s časnikarji ter več javnih konferenc. V izjavah za tisk so se zavzemali za svobodno volitve, ki naj se izvedejo pod mednarodno kontrolo v vseh državah, v katerih so na oblasti komunisti s svojimi diktaturami. Predstavnikov narodov, ki trpe pod Titovo komunistično strah vlado v tem odboru doslej ni bilo, ker so Severni Amerikanci s svojo politiko do Tita stali na stališču, da Jugoslavija ni več za železno zaveso. Takšno je bilo vsaj njihovo stališče predno se je Tito znova sprijateljil in pobratil z moskovskimi voditelji komunizma.

V velikem frigorifiku Armour v mestu Berisso so bili v zadnjem času spori z delavstvom. Podjetje se je namreč pritoževalo, da je delavstvo s svojim sobotiranjem v zadnjem času zmanjšalo proizvodnjo za 30%. Oblasti so stavko delavcev proglasile za protizakonito nakar je podjetje delavce pozvalo na delo. Ker se pozivu v določenem roku niso odzvali, so odpustili 587 delavcev v raznih oddelkih, ostalih 319 pa suspendirali do 15. t. m.

Mesto Cordoba ima po zadnjih podatkih 510.739 prebivalcev.

Med Argentino in USA je bil podpisan sporazum o prihodu severnoameriške letalske misije v Argentino.

Argentina bo sodelovala na letošnji Olimpiadi v Melbourneu v desetih športnih panogah. V vsem bo odšlo na olimpiado 64 oseb.

Buenosaireški socialisti so imeli prejšnji teden javno zborovanje, na katerem je zlasti ženska govornica dr. Moreau de Justo ostro nastopila proti poučevanju verouka in ljudskih šolah. Zahtevala je "laično" šolo. Po zborovanju so skupine socialistov manifestirale za laično šolo tudi po ulicah ter vzklikale proti kat. duhovščini.

PORAVNAJTE NAROČNINO

Novice iz Slovenije

V Ljubljani je bila od 25. avgusta do 2. septembra II. Mednarodna razstava vin. V imenu zveznega izvršnega sveta jo je odprl sekretar za blagovni promet dr. Marijan Breclj. Na razstavi je skupno z Jugoslavijo sodelovalo 19 držav s skupno 430 vzorci, od katerih jih odprade na Jugoslavijo 282, na 18 tujih držav pa 148. Od skupno 79 razstavljalcev je bilo 52 domačih in 27 tujih. Mednarodna komisija za ocenjevanje vin je od 430 predloženih vin nagradila 308 vzorcev in podelila 36 zlatih, 231 srebrnih in 40 bronastih medalj. Na Jugoslavijo je odpadlo 24 zlatih, 161 srebrnih in 32 bronastih medalj. Anglija je dobila 10 srebrnih, Portugalska 1 zlato in 5 srebrnih, Bolgarija 16 srebrnih in 2 bronaste, Romunija 14 srebrnih in 4 bronaste, Španija 4 zlate in 2 srebrni, Čile 1 srebrno, Grčija 3 zlate in 1 srebrno, Avstrija 5 srebrnih, Južna Afrika 1 srebrno, Alžir 1 srebrno, Madžarska 3 zlate, 12 srebrnih in 3 bronaste medalje. Dne 28. avgusta je bil na razstavnem prostoru še poseben komercialen dan, na katerega je Gospodarsko razstavišče povabilo okrog 500 domačih in tujih trgovcev z vinom.

V Jugoslaviji se je mudila veččlanska ameriška trgovinska delegacija. Vodil jo je mednarodni trgovinski analitik v ameriškem ministrstvu za trgovino Anton Bučar, Slovenec po rodu. Člani ameriške trgovinske delegacije so bili več dni tudi v Sloveniji. Bili so v Ljubljani na mednarodni vinski razstavi, v več industrijskih podjetjih, se zanimali za slovenskih hmelj in si ogledali več slovenskih naravnih lepot.

Umrli so. V Ljubljani: Jože-Mirko Marinčič, Pavel Anžič, tesar v p. Terezija Zupančič, univ. uslužbenka v p., Jan Fiala, upok., Jerica Koželj, vdova Prosenec, Ivanka Černe-Možina, upok., Alojz Mlakar, čevljar, mojster, Marija Ples, roj. Florjančič, Andrej Kocjančič,

upok., Rozalija Slana, upok., Josip Ivanc, Franja Schaffer, roj. Šepic in Julijana Toplišek v Leskovcu, Rozalka Zaplotnik, uslužb. trg. podjetja Prehrana v Trzinu, Borči Švent v Stockholmu, Marija Podpečan v Celju, Jožef Podplatnik, upok., župnik v Polenškaku, Franc Jurgec, pos. in biv. pek. mojster v št. lju, Anton Mižigoj, pos. iz Stare vasi Josip Držaj v Doblicah, Alojz. Kos, kipar in štukater v Zagrebu, Franc Furlan, pos. na Verdu, Jožica Kreft, roj. Küssel v Ptuj, Janez Jesenšek v Trbovljah, Marija Motoh v Celju, Edi Schöner, kleparski mojster v Brestanici in Marija Dornik, roj. Kunšič v Podhodu.

Iz posameznih republik v Jugoslaviji izvažajo zdravilna zelišča v 29 držav. V inozemstvu ceniijo zlasti jug. kamilice, ker vsebujejo velik odstotek eteričnega olja, zatem kadulje in volčje češ-

nje. Radi tudi sprejemajo lovorjevo in rožmarinovo listje, zlasti pa bolhač. Kaduljo sprejemata v glavnem Severna Amerika in Argentina.

Mariborski teden je letos obiskalo okoli 100.000 ljudi. Kupčij je bilo sklenjenih za 1.8 milijarde dinarjev.

V Gabrovici na Komenskem Krasu so spustili v pogon zaščitno progovno stikalo za daljnovode. Močnostno ločilno stikalo in progovno ločilno stikalo 10 KV je izumil Peter Kranjc, tehnični vodja pri podjetju Elektro-Gorica.

Zvezni izvršni svet je izdal novo uredbo o štipendijah za šolanje in izpopolnjevanje v inozemstvu. V ta namen so dvojne štipendije: domače in inozemske. Inozemske štipendije je mogoče sprejemati samo s posredovanjem univerze in fakultet oziroma državnih organov, ustanov in organizacij, ki jih določa sekretariat za prosveto in kulturo pri zveznem izvršnem svetu.

Na povabilo britanske vlade bo novembra odšlo na obisk v Anglijo predstavništvo jug. mest. Ljubljansko občino bo zastopal dr. Marijan Dermastja.

Slovinci v Argentini

BUENOS AIRES

Družabna prireditel Slovenskega planskega društva je v soboto zvečer združila v salonu pri Deklevi lepo številno naših rojakov. Poleg številnih dobitkov, srečolova, običajnega vežbanja v streljanju je polno zasedeno dvorano razgibal zlasti ples ob zvokih maloštevilnega, pa bučnega orkestra. Snidenje rojakov je ob takem večeru ponovno pokazalo, da so družabne prireditve potrebne in da se jih rojaki radi udeležujejo.

V bolnišnico Fernandez se je moral podati ponovno g. Jože Petkovšek iz Villa Hermosa; našemu rojaku, ki bo vsakega obiska zelo vesel, želimo skorajšnjo popolno uzdravitev.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Draga Čaterja in njegove žene ge. Marije, roj. Sterle so dobili hčerko. Srečnim staršem naše čestitke.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. Oktober 1956. Vsebinska: Nočemo Kristusa" (Dr. Franc Gnidovec); Sv. oče preganjanim vernikom; Jesen (Dragotin Kette); Deberes de los católicos (Joe Juck); Rožni venec (Emilijan Cevc); Usmiljeni samarijan (Dr. Mirko Gogala); Kako so vzgajali naši stari in še kaj (fzt); Papeški molitveni namen za oktober (prof. Al. Geržinič); Moje izkušnje v mešanem zakonu (Maxwell Hamilton); Misli o sv. rožnem vencu; Med mašo in brevijem (Gregor Hribar); Nove knjige: Dhaulagiri (J. Jk); Usodna preobleka (E. William); Z domačih tal; Winston Churchill dal razrušiti samostan Monte Sassino; Bodi apostol (Ernest Psichari); Med nami; Deset zapovedi o rabi slovenskega jezika; Hodil po zemlji sem čilski (Jože Jurak); Iz sveta; Tri minute dobre volje in mladinska priloga: Božje steeze.

Družabna pravda, štev. 98. Vsebinska: Za velike ideale: Stanovska ureditev družbe po nauku okrožnice Quadragesimo anno (Rudolf Čuješ); Portugalski korporativizem (Mihail Brumec, SDB); Cerkev uči; Vzemi in beri; Iz domovine; Po svetu, štev. 99 pa ima tole vsebino: Slovenska izjava; Krščansko pojmovanje dela (P. Lucio da Veiga Coutinho); Razvrstitev denarja (Horvat Lojze); Spoštovanje dela (Maks Jan); Socialni čut; Cerkev uči; Iz domovine; Vzemi in beri; Po svetu. Napoved petega socialnega dne in poročilo o slavlju ob desetletnici lista Družabna pravda.

Nova mladina, glasilo slov. srednješolcev v Argentini. Vsebinska: V Argentini; Slovenski fantovski zvezi čestitam; Na pločniku; Projekcije vsakdanjega življenja; Luč z gora; Kotiček DIO; Dijakinja in njen svet; Jože, samo Mevža ne!

MENDOZA

Amalija Bajuk

Umrli je Bajukova mamica... Dne 30. sept., prav na Gospodov dan in točno ob sedmih zjutraj, ob naši tradicionalni uri angelovega češčenja, jo je Mati božja pospremila pred večnega sodnika. Srečanje je moralo biti lepo, ker se ji je obraz, od bolečin zadnjih tednov ves poln trpečih potez, ob zadnjem vzdihljaju ves razjasnil, usta pa se ji zaokrožila v blaženem smehu.

O pok. gospe, soprogi gimn. ravnateljice in posvetnega inšpektorja Marka Bajuka, veljajo v polni meri besede dr. J. Ev. Kreka: "Žena je kot sveča, ki gori za druge, dokler ne izgori". Bila je vzorna zakonska družica, vzorna družinska mati, skrbna in dobra babica. Središče in glavni delokrog vsega njenega življenja ji je bila žrtva za dom in družino. Za dom je živela in garala, za družino je trpela in se vsa žrtvovala. Pri tem svojih lastnih interesov in koristi nikdar ni poznala, ne iskala.

Že v prvi svet. vojni ji je usoda naložila na ramena težko breme, skrbi in odgovornosti za družino; vzeti je morala nase vse štiri vogle doma in je vsa leta od prvega do zadnjega dne v strahu trepetala za moža, ki se je boril ves čas na najbolj izpostavljenih mestih takratnih bojišč. Že dokaj izčrpana in bolehnata je l. 1945 nastopila s svojimi domačimi križev pot begunstva peš preko Ljubljane na Vetrinjsko polje. Poleg vseh skupnih muk, ki smo jih bili deležni vsi begunci-taboriščniki, so prav njo zadevali še posebni mukepolni udarci ob preganjanju njenih najdražjih domačih. Koprnela je v strahu za moža, ki so ga na pritisk titovcev taboriščne oblasti kot ravnatelja slovenske begunske gimnazije izgnale iz taborišča. Trepetala je za usodo dveh sinov, ki so ju angl. oblasti preganjale in lovile po taborišču, dokler nista kot preganjani zveri sredi zimske noči pobeignila v ameriško cono in jo pustila v taborišču z obema snahama in 6 vnuki. Kaj je moralo prestati njeno materinsko srce nato ob skrivnem pobegu z vsem tem drobižem na Salzburško! In kasneje, ko je usoda rodbrine z ostalimi 40 prebežniki visela na šibkem lasu, da bi bili vsi skupaj predani preko angleških rok v titovske kremplje. In spet, ko je iz Torina odšel sin Božidarja z družino v emigracijo v Argentino, drugega sina Marka pa so taboriščne oblasti z malčkom pridržale "zadnji hip" v taborišču zaradi nasečnosti njegove žene in se je tudi sama odločila, da deli z njimi nadaljnjo usodo v Evropi. Težko jo je prizadejal nato, zlasti na živčevju, brutalni napad

Varčevanje je bilo vedno tradicija pri Slovencih. Naložbe prihrankov preko bratov F. in J. Kristof, pa je že tradicija pri Slovencih v Argentini.

PROMET SRL — (Edina družabnika brata F. in J. Kristof) — 25 de Mayo 533/39, Buenos Aires. T. E. 31-6435.

Vsak teden ena

EN STARČEK...

En starček je živel tam v vinskih gorah, so djali, da blo je na Dolenjskem. Prav pridno je držal kozarček v rokah, zahajal k prijateljem je pevskim. Pred smrtjo še enkrat je kupico vzel, zahvalil se Bogu, tako je zapel: "Oče nebeški, glej, še ta kozarček zdej, hvalo bom vekomaj, vekomaj pel."

v Santos Lugares v Bs. Airesu, ko jo je neznanec napadel na poti k jutranji maši in jo vrgel v obcestni jarek, kjer je dobila težko rano na glavi in hud možganski pretres. In po vseh težavah siromanskega begunskega življenja v Mendoz, se jo je končno lotila usodna bolezen. Odprla se ji je rana na prsih, ki se je večala in večala, dokler ni končno podlegla oslabelosti srca, prevedena s tolažili svete vere, ki jih je nudil slovenski dušni pastir v Mendoz, g. Jože Horn.

Poleg svojega žrtvovanja za dom pa je pok. gospa Amalija poznala še en sam delokrog. To je bilo petje, za katerega je vsa živela in ji tudi ni bila nobena žrtve prevelika. Pok. gospa Bajukova se je rodila 15. jul. 1885 v Ljb. Že od svojega 16. leta starosti dalje je bila pevka v cerkvenem zboru pri frančiškanih v Ljb. pod p. Hugolinom Sattnerjem — 27 let. Nad 30 let je pod pevodjem Antonom Lavričem prepevala na koru pri jezuitih in v Križankah. (Nadaljevanje na 4. strani)

OGLAS

v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za leto 1957 bo dosegel te uspehe:

V Argentini, kakor tudi povsod po svetu, bodo zvedeli Slovenci za Vaše podjetje;

Oglas bo prinesel korist Vam samim; saj ga bodo imeli bralci Zbornika-Koledarja vse leto pred seboj.

Z oglašanjem v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije se boste uvrstili med podpornike slovenske kulture in slovenske knjige v izseljenstvu.

Osebnost lahko naročite oglas v katerikoli pisarni v Buenos Airesu na Ramón Falcón 4158. Po pošti ga pa naročite pismo na naslov: Svobodna Slovenija, Ramón Falcón 4158, Bs. Aires. Poleg tega sprejemajo oglase za Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije: Simon Rayer, Calle Uruguay 654, 7 piso, oficina 709, T. E. 40-7327 (Vsak dan od 9. do 11. ure. Tudi ob sobotah); Lojze Erjavec, Alvarado 350, Ramos Mejía; Pavle Homan, Temple 2147, Munro.

Oglas je treba prijaviti najkasneje do 18. oktobra 1956.

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(10)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

Luiza je ravno razobesila mokro perilo, ki je še vedno smrdelo po gnoju, na vrvice, ki je bila napeta med ognjiščem in majhnim oknom. Soubirousova izjava: "Zelo sem bolan", je ni pustila popolnoma hladne. Res, mož je videti reven. Kdo bi v njem mogel spoznati predznega mlinarja Soubirousa, ki mu je šele trideset let? Že nekaj dni nima nobene prave stalne malice. Kakor se čuti on krivega za njeno usodo, tako se čuti njej, da je kriva njegove. Če kdaj pri očetu Babou spi je tri osminke žganja, bodisi, da mu ga kdo plača, ali kar na dolg, vendar s težko vestjo, kdo bi mu to zameril pri taki hrani? Revež ne more nič več prenesti. Trdo preizkušena Luiza je žena, ki svoje pred vsakim brani, celo pred samo seboj. Da bi vsaj ne zbolel! Še tega se manjka!

"Najboljše bo, da spet ležeš v posteljo, Soubirous..."

"Da... imas prav, najboljše bo", ji odgovori z veselim glasom, kakor bi ob tej domislici zginile vse težave sveta. In že se je zaril v posteljo. Kesanje zavoljo žene odveze ni bilo več tako bridko. Sama je v pločevinastem loncu pogrela vodo in vrgla vanjo nekaj lističev suhega lipovega cvetja. Čez nekaj časa je lastnoročno prinesla svojemu bolniku "infuzijo". Izkusila je, da je grenak lipov čaj v takih trenutkih najboljši zdravilo. Brani se ga, kakor da iz žalosti noče ozdraveti, toda prisili ga, da pogoltno vročo tekočino. Soubirous leži

in njegov obraz je obraz mučenika. Šibkemu možu je vedno treba dati poguma, tudi to Luiza že dolgo ve:

"Pri Milletovi v petek ne bo pranja," pripoveduje. "Toda jutri se malo razglej. Nekaj se bo že dobilo. Mogoče se bo kaj našlo pri ženi mirovnega sodnika Rivesa."

"Jutri", grči Soubirous... ne bo nič; Cazenave mi je za jutri dal speljati nekaj gnoja... En garde, mon capitaine..."

Pogladila mu je odejo. Počakala je, da je zaspal. Zaspal je brž, zakaj za spanje je imel izreden dar. Žena še nekaj časa drži sklenjene roke v naročju. Spomni se, da je bilo nekako tako takrat, ko je pred rokom prišel nepričakovano iz preiskovalnega zapora domov. Takrat se je mogel bleščee oprati proti nizkotni obtožbi. Ni ukradel hrastovega bruna na Lafitovi žagi. Za vraga, kaj le naj bi počeli z velikanskim hrastovim brunom? Kljub temu, da je pred komisarjem Jacometom, sodnikom Rivesom in cesarskim državnim tožilcem Dutourom dokazal nedolžnost, je bil mož nekaj dni docela zlomljen, mehak kot mokra nogavica in kar naprej je spal. Zanimivo, kako malo poguma in zdržljivosti pokažejo možje v težavah. Seveda, če gre dobro, če jim žvenklja v žepu dvajset sousov, to je govorjenja in čevkanja in načrtov. Takrat se pijača kar toči; kadar pa zmanjka kruha in časti, takrat se ga vsak napije, leže in

zaspi. Takrat mora uboga ženska začeti, da ne gre vse po zlu.

"Tiho bodita, smrkvavca," sikne Soubirousova. "Ne motita bolnega očeta, ko spi..."

Poslednje okleščke vrže na ogenj, da bi bolnika ne zeblo. Potlej zgrabi obe pločevinasti vedri, da bi šla po vodo. Najbližji vodnjak se nahaja pet hiš naprej, na Babouovem dvorišču. Kakor se močje zbirajo pri žganju, tako se žene pri vodi. (S tem ni rečeno, da večina žensk nima v omari steklenice žganja, da o vinu molčimo. Ta pred Bogom v sebi sploh nima alkohola.) Soubirousova sliši nekaj najnovejših novic, ki jih ni v "Lavedanu".

Gospa Lacadiova je s svojo hčerko že nekaj tednov v Pau. Če mlado dekle za toliko časa zgine, mora imeti za to poseben razlog. Šivilja Antonija Payret kar vlačijo stotrankovske čeke iz bogate gospe Milletove. Prava hčerka sodniškega izterjaveca! Okrogla vdova je naročila tri črne svilene obleke. In najboljše! Gospod de Lafite, skrivnostni bratranec iz Pariza, prostozidar, če ni sam vrag, je pred kratkim skoz celo Rue Basse zasledoval komaj štirinajstletno Katarino Mengot. In je bil tako predrzen, da je ni samo nagovoril, temveč jo celo prijel: "Katarina, zame si sladka vila v tem blatnem gnezdu! Tak prasec... Noben mož ni prida, vsi so nasilni in sebični. Celot prečistiti župnik Peyramale je včeraj pognal skoz vrata svojo dolgoletno kuharico Magdaleno. In zraven pridiga proti jezi, jezljivi betini!

S takimi novicami in z vedri vode, se vrača Soubirousova domov. Vedri pusti pri vhodu. Vodo bosta deklici lahko po-

zneje prinesli noter. Tri je. Le kje se podita Bernardka in Marija? Že davno bi morali priti domov. Luiza je jezna in prestrašena obenem. Misli na Katarino Mengot in na bratranca iz Pariza. Ljudje se povsod kvirajo. Tudi njeni hčerki sta lepi in neumni. Tej misli že se pridruži še druga: iz česa naj nočoj skuha večerjo?

Deklici sta se zavoljo kosti zakasnili. Gramontova prodajalna leži namreč na drugem koncu mesta. In s težkimi butarami na glavi so mogla dekleta le počasi hoditi. Cunjar je sestrama in Abadievi izplačal vsaki po dva sousa. Bernardka in Marija sta sklenili, da si ne kupi ta kandiranega sladkorja, kakor Jeanne, temveč kruha. Kruh in precej dračja, to dvoje je nekoliko potolažilo gospo Soubirousovo, ko sta deklici prišli in vrgli breme koj zraven vrat.

"Kje sta bili toliko časa?" je zagrmetla. "Ali vama ni nič mar, da moram vse sama napraviti, gospodični? Kdor je revež, nima pravice, da se izprehaja. Takoj mi prinesita vode noter!"

Ubogljivo prineseta Bernardka in Marija vedri z vodo. Nato sta ubogljivo lupili repo in krompir, ki sta stala mater Soubirous del dvajsetih sousov. Oče je očitajoče smrčal.

"Bolani je," reče mati. Molče. Večkrat Bernardka s svojimi velikimi očmi vprašujoče pogleda sestro. Marija vselej hitro povesi oči in stisne ustnice. Obraz kaže, da bo najbrže v težkem bosu podlegla. Soubirousova želi zadnje ostanke dnevnice luči, ki prodira v Cachot, pametno porabiti.

"Pridita k oknu," ukaže. "Lahko vaju še počesem. Najprvo tebe, Marija."

Česanje je vsak večer. Soubirousova

skrb za čistočo kakor je le mogoče v tem zaporu. Ni zastoj iz družine Casterot. Justina in Jeana. Marijo vsak dan pred spanjem obriba s trdo krtačo. Prav tako pa tudi skrbi za lase svojih hčera. V Rue des Petites Foseés na žalost uši kar potujejo od hiše do hiše. Čistost je poslednja čast ljudi, ki so vse izgubili. Z Marijinimi lasmi ima mati veliko težav. So kakor gosta, siveglava lasulja. Bernardka je podedovala po očetu mehke črne lase. Medtem ko je Soubirousova z gostim glavnikom česala mlajšo, je poslala starejšo po brata, ki sta se že dolgo spet podila po hodniku. Mama je porinila pručico k oknu, Marija je pokleknila, tako, da je mater kazala hrbet. Gosti lasje kar pokajo pod odločnimi pritiski glavnika.

"Mm... Mm..." poskuša Marija. "Nič stokanja, če smem prositi", se krega mati.

Čez nekaj časa prične Marija znova: "Hm... hm... hm..."

"He, te mar vrat boli?"

"Ne, ne boli me vrat, mama..."

Ko je tretjič prišla brundati, se je Soubirousova ujezila:

"Kaj brenčiš kakor muha na šipi?"

"Rada bi nekaj povedala, mama... Zavoljo Bernardke..."

"Kaj je spet z Bernardko?"

"Oh, mama, Bernardka je v Massabielski votlini videla mlado gospo, popolnoma v belo oblečeno in z modrim pasom... Bosa je bila in na vsaki nogi je imela zlato vrtnico..."

"Praubo de jou, kaj klepetičiš, nesrečnica?"

"In Bernardka se je hotela najbrž prekrižati, pa se ni mogla, potlej pa se je,

MOZARTOV VEČER

Ves kulturni, predvsem pa glasbeni svet, proslavlja letos Mozartovo leto: 200 let, odkar je Bog prijaznemu mestu Salzburg podelil slavo z rojstvom "čudežnega otroka" muzike, Wolfgang Amadeus Mozarta. Zato je to leto doseglo gotovo triumf v prirejanju Mozartovih festivalov, odpiranju po njem imenovanih muzejev in glasbenih institutov, ustanavljanju in podeljevanju nagrad, vrednotenju njegovih del in celo bohemske krčme so krstili z njegovim imenom. Počastitvi njegovega genija, se je pridružil tudi Glasbeni odsek Slov. Kulturne akcije v Bs. As., ki nam je pripravil večer Mozartove glasbe v soboto, 29. septembra t. l.

Ramoška dvorana je bila kljub neprijetnemu vremenu polna: prišlece je pozdravila iz ospredja osvetljena Mozartova podoba, pred rdeče pregrnjenim stopniščem je stal odprt klavir; toplo vzdusje v pričakovanju Mozartove glasbe.

Umetniški čas z Mozartom in njegovim okoljem je v kleni Spominski besed-

di obdelal g. Marjan Marolt. — V interpretaciji pianistke gdč. Ančice Kralj je zazvenela Klavirska sonata v G-duru; predvsem zadnji stavek je izpričal velik vzpon od njenega lanskega nastopa med nemi. — Violinist g. Alojzij Šonc, katerega smo želeli spet slišati, je odigral intuitivno 2 stavka Violinske sonate v E-molu. Drugi stavek, ki bi mu lahko rekel "muzika pobožnega občutja" je izzvenel z učinkovitostjo pravega mojstra. Klavirska spremljava g. Alojzija Geržiniča je bila natančna in vestna, vendar vseskozi precej preglasna. Isto se je čutilo ob spremljavi baritonista g. Vinka Klemenčiča. Ta je odpel 2 ariji iz Don Juana: Serenada in Madamina. Ima prijetno barvo glasu in dobro izgovorjavo. — Tercet sester Finkovih je lepo odpel "Grazie agl' inganni tuoi" in prav tako nato kvartet Finkovih še Ave Maria. S čistim in plemenitim glasom je baritonist g. Božo Fink kot solist odpel 2 ariji iz opere Čarobna piščal: In diesen heiligen Hallen in der Vogelfanger bin ich ja. — Dva speva iz Figarove

svatbe: Porgi amor, qualche ristoro in Deh, vieni, non tardar, je odpela sopranistka ga. Elida Canepa Borštnik. Pevka iz vrstnega podaja ja in hitrega kontakta s poslušalstvom. Želeli bi jo kaj kmalu spet slišati! V duetu sta ga Canepa in g. Fink nastopila v Bei Männern, welche Liebe fühlen iz Čarobne piščali: oba odlična pevca. — Trio ga Canepa, ga Marija Fink in g. Fink je zaključil večer z živahnim in šaljivim Das Bändchen: vsi trije so bili deležni priznanja.

Nerazumljivo je, zakaj gotovih spevov niso peli v slovenskem jeziku, ko so opere Don Juan, Čarobna piščal in Figarova svatba šle že tolikokrat preko slovenske opere v domačem jeziku. Mladi ljudje, ki jih je bilo precej v dvorani, bi bili slišali ob "veliki Muziki" prijetno zveneti slovensko besedo.

Posamezne nastope je lepo uvažal g. Rus. —jkc

(Nadaljevanje s 3. strani)

Skozi več let je odpela redno vsako nedeljo in vsak praznik po 4 maše. Poleg tega je bila pevka v zboru Glasbene Matice v Ljub. pod ravnateljem Matejem Hubadom nad 20 let, pri pevskem društvu "Ljubljana" 6 let, pri Učiteljskem pevskem zboru pod dirigentom S. Kumrom 5 let. V begunstvu je že takoj v Vetrinju pod dirigentom Miheličem pristopila k slov. begunskemu pevskemu zboru. Vztrajala je pri njem v Peggezu. In ko je njena družina morala iskati zavetja v ameriški coni Avstrije, je bila zopet glavni stebel zboru v Astenu pri Linzu. Po prihodu v Mendoza je bila najkrepkejša opora vodjema pevskega zbora sinu Božidarju in nato do zadnjih dni svojemu možu Marku. Ljubezen do petja, posebno crkvenega, ji je bila nekako prirojena in bila v njeni duši prav tako živa kot verska in narodna zavest.

Po končanih učiteljskih študijah je nekaj let tudi poučevala v Brusnicah, Lešah in Škofiji Loki.

Pok. gospo Bajukovo so pokopali v ponedeljek 1. oktobra, na prvi dan tuk. rožnovskega meseca, dopoldne na mestnem pokopališču v Las Heras. Sveto mašo v pokopališki kapeli, mrtvaške obrede na domu in ob grobu je opravil dušni pastir č. g. Jože Horn, ki se je tudi v toplih, za užloščene svojce tolažilnih besedah poslovil od pokojnice ob odprtem grobu. V imenu mendoškega pevskega zbora in Društva Slovencev je govoril g. Rudi Hirscheegger. Omenjal je svoje prvo srečanje s pokojnico na Ljubelju, poudarjal njeno žrtev za družino in njeno delo v slovenski begunski skupnosti, ko je bila močna opora slov. organizaciji — Društvu Slovencev v Mendozi, zlasti pa slov. pevskemu zboru. Svoj spominski govor je zaključil z zagotovilo, da bo zgled njene požrtvovalnosti v zboru in njeno doživljanje slovenske pesmi, ki je prihajalo iz globine blagega srca, ostalo vsem nepozabno. Pevci so nato pokojnici zapeli v slovo tako našo in občuteno "Vigred se povrne".

Čeprav je bil pogreb ob delavniških dopoldanskih urah in za zaposlene dokaj neprikladen čas, se je k poslednji poti gospe Bajukove zbrala proti vsemu pričakovanju velika množica slov. rojakov. Maši zadoščenici in vsem pogrebnim obredom je prisostvoval tudi ravnatelj Zavoda za znanstveno raziskavanje na mendoški univerzi, kjer deluje sin prof. Brožidar, dr. Ramón Lucero v spremstvu upravnega osebja in uslužbenkevrstnice hčerke Marije iz španske bolnice.

Pokojna zapušča v Mendozi neutočajljivo užaloščena soproga ravnatelja Marka Bajuka, sinova profesorja Božidarja in ing. Marka, hčerko Marijo, snahi Cilko in Ino, 7 vnukov in 1 vnukinja, v Ljubljani pa sestro Marijo, por. Kolbezen. Vsem izrekamo iskreno in globoko sožalje.

Darilni paketi iz Trsta

"CITRUS"

v težini od 5 do 100 kg brez plačila carine prispeje v roku od 25 dni. Prav tako pošilja kolesa, radio-aparate in šivalne stroje. Zahtevajte cenike in informacije Glavni zastopnik

OTON FRESL, Buenos Aires
Maipú 735/L. T. E. 31-5142

Peter Rant

CONTADOR PUBLICO NACIONAL
TRADUCTOR PUBLICO
GRANADEROS 61
T. E. 66-0818

GORIŠKA IN PRIMORSKA

V titovski tiskarni v Trstu je več dni stavkalo grafično delavstvo. Vodstvo podjetja jim ni hotelo priznati vseh socialnih pridobitev, ki jih je grafično delavstvo deležno po ostalih italijanskih tiskarnah in tudi v Trstu. Zaradi stavke stavcev in strojnikov v tej tiskarni nista mogla izhajati "Primorski dnevnik" in "Corriere di Trieste". Zadnji list so poskušali tiskati v Vidmu, pa so se tamošnji stavci tej nameri odločno uprli. Tako vidimo sedaj komuniste tudi v vlogi komunističnih kapitalistov in presojo njihovo naklonjenost do delovnega ljudstva s teh položajev.

OBVESTILA

Fantovski izlet bo, kot smo že objavili, v nedeljo, 14. X. t. l. na Ezeizo. Zbrali se bomo ob 9.30 uri v Barrio Uno, ob desetih bo tu sv. maša, nato pa bo odhod v nacionalni park v istem kraju. Dohod v Barrio Uno je s kolektivom šte. 406, ki ima začetno postajo v Liniersu. Isti kolektiv je mogoče vzeti tudi na Puente Doce in Camino de Cintura. Na Puente Doce vozi kolektiv šte. 223 in Costera Criolla. Za kosilo bo pripravljeno "asado criollo". Ne pozabite na jedilni pribor in dobro voljo. Na programu je tudi ogled tamkajšnjega letališča.

Vabi SFZ

XII. kulturni večer SKA bo v soboto 13. t. m. ob pol devetih in se ponovi v nedeljo 14. t. m. ob šestih. Gledališki odsek uprizaro Eliotovo dramo "Družba pri koktajlu", obkraj v gledališču Circulos Obreros Católicos, Junin 1036 (Junin — Santa Fe). Gledališka blagajna bo odprta obkraj eno uro pred predstavo. Člani SKA naj po možnosti dvignejo brezplačne vstopnice tam, kjer so v prodaji. Začetek bo točen!

Gospodarski odbor za upravo pristave v Moronu sklicuje v imenu "Gospodarske družbe EDIN v ustanavljanju" skupščino delničarjev pristave, ki bo v soboto dne 27. oktobra 1956 ob petih popoldne na pristavi v Moronu, ulica Montes 1851, z naslednjim dnevnim redom:

1. Verifikacija upravičencev; 2. Poročilo odbora; 3. Poročilo preglednikov;

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelecual No. 527777

Imprenta, Dorrego 1102. T. E. 54-4644. Bs. Aires

4. Sprejetje pravilnika; 5. Preosnova vodstva pristave; 6. Pravice delničarjev pod novo upravo; 7. Pridobitev pravne osebnosti — ustanovitev zadrage; 8. Predlogi; 9. Slučajnosti.

Vsi delničarji so vljudo vabljeni, da se osebno in zanesljivo udeležijo skupščine. Kdor pa je nujno zadržan, ima pravico, udeležiti se skupščine po svojem s pismenim pooblastilom izkazanem pooblaščenju.

Odkojši! V soboto, 13. t. m. ob 15. uri nadaljevanje turnirja trojk v Moronu. Vabljeni!

POIZVEDBA

Pred kratkim je umrl v Mendozi primorski rojak staronaseljenec Maks Furlan. Zapušča hčerko, ki živi poročena verjetno v Buenos Airesu. Kdorkoli ve za njen naslov, naj jo opozori, da se naj javi zaradi zapuščine po očetu univerzi v Mendozi, kjer je bil oče uslužben. Lahko pa sporoči njen naslov tudi Svobodni Sloveniji.

JAVNI NOTAR Francisco Raul Casante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40-1605 Buenos Aires

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA Gledališki odsek

Sobota 13. oktobra ob pol devetih zvečer,
nedelja 14. oktobra ob šestih popoldne

v gledališču

"Círculo Obreros Católicos"

Junin 1063 (Junin in Santa Fe)

T. S. Eliot

DRUŽBA PRI KOKTAJLU

Drama v 3 dejanjih

Poslovenil France Papež

Vstopnina 7 \$. Predprodaje vstopnic v pisarni SKA Alvarado 350, Ramos Mejía, v Dušnopastirski pisarni Ramón Falcón 4158, Capital in v trgovini A Los Mandarines (Zajc), Av. de Mayo 693, Ramos Mejía.

V nedeljo 21. oktobra ob vsakem vremenu

SLOVESNA

OTVORITEV IN BLAGOSLOVITEV

SLOVENSKEGA DOMA V SAN JUSTO

z naslednjim sporedom:

Ob pol 9. uri v župni cerkvi sv. maša za vse žive in umrle Slovence iz sanhuške fare.

Takoj po sv. maši slovesnost otvoritve in blagoslovitve Slovenskega Doma, ki je na ulici Irigoyen 2756 (dve kvadri in pol od plaza). Blagoslovitev izvrši domači dušni pastir č. g. Janko Mernik. Sodeluje domači pevski zbor pod vodstvom g. Zakrajška. Kumujeta ga Anica Indiharjeva in g. Vinko Zupanc.

Sledi nastop otrok slovenske šole v San Justo s pesmijo in rajanjem. (Vodi gdč. učit. Angelca Klanjškova).

Popoldne ob pol 3 uri zanimiva tekma v odbojki za pokal. Po tekmi

VELIKA DRUŽABNA PRIREDITEV

na vrtu Doma z izredno bogatim srečolovom, nagradnim streljanjem, ter sodelovanjem Harmony Jazz-a in veselih fantov. Za sluščaj slabega vremena je nadstrešja dovolj.

ko ji je Gospa dovolila..."

Marija se je globoko oddahnila, kakor da ni prelomila besede, temveč se samo znebila težkega bremena. Bernardka se prikaže na vratih. Mati jo takoj prime:

"Kaj si videla, neumnica?"

"Ti si ščevala... Zakaj si izklepetičila?" reče Bernardka in z dolgim pogledom ošine sestro. Vendar v njenem glasu ni očitjanja. Čutiti je, da se je oddahnila. Naredila je dva koraka proti materi in razprla prste, kakor da jih greje nad ognjem. Srce se ji je topilo od veselja, ker je sedaj smela govoriti o svoji skrivnosti:

"Oh, da, mama, — videla sem čudovito — čudovito lepo Gospo, tam pri Massabielli..."

Te nepričakovane besede so težko preizkušano gospo popolnoma spravile iz tira. Po celern dnevu podrtih upov, po razočaranjih, mora poslušati še take bedastoče, ki ti jih prinese potepuhinja, ki niso za nobeno stvar. Najbolj pa jo vznemiri močna rdečina na Bernardkinem obrazu. To je obraz človeka, ki ljubi, ki je pripravljen za svojo ljubezen vse žrtvovati in se upirati s trmo in nasprotovanjem.

"Kaj si videla? Nič nisi videla! Nobene čudovito — čudovito lepe gospe nisi videla, temveč kakšen bel kamen... Vidve gledata čudežno lepo gospo, jaz pa naj se pobijam za vaju in nobena ne misli, da bi mi kaj pomagala. O sveta Devica, kakšne nekoristne otroke imam! Kradejo cerkvene sveče, padajo v blato, ne znajo katekizma in zdaj gledajo še čudežno lepo gospo... Počakajte!"

Segla je po gibčni palici, ki jo je imela za stepanje blazin. Prvi udarec je padel čez Bernardkin hrbet; Marija se skuša skriti. To jezno mater še bolj zdraži. Ne jenja prej, da tudi mlajša dobi svoj delež. Oba fantiča dobita prav tako

svojo porejlo, ki sta jo pošteno zaslužila.

"Na, vidiš! Zavoljo tebe sem bila tepena", tuli Marija. Soubirousova vrže palico v kraj. Zaletela se je. Zdaj se je pričelo peklensko tuljenje. Ni pomislila, da je mož bolan in da spi. Toda ta se je zbudil že brez šundra. Že dolgo je bil zbujen.

"Čul sem", reče.

Soubirous je vitek, visokorasel mož. Zunanja smola in notranja šibkost sta ga pripravila ob vse. Ostala pa mu je preprosta plemenitost. Pri otrocih je ohranil spoštovanje prav zavoljo tega, da je vso oblast, kazen in pokoro prepustil odločnejši materi. Ta se je sklicevala nanj kot na poslednjo sodnijo, ki je nekje za oblaki in sprejema prizive, preden kazni stopijo v dejansko resničnost. Tokrat pa Soubirous s težkimi koraki stopi proti hčerki in jo zgrabi za jopič. Videti je, da je vsemu temu vzrok samo kratko spanje.

"Slišal sem", reče še enkrat. "Ali misliš že sedaj začenjati z neumnostmi? Pomisli, da si stara že štirinajst let. S štirinajstimi leti drugi ne zaslužijo samo zase, temveč podpirajo tudi starše. Vidiš, kako nam gre. Ne morem vas hraniti z zrakom. In ti že začenjaš z neumnostmi. Vem, kaj je to. Da se delaš važno. Na misel ti prihajajo povesti, ustiš se s pravljicami, pripoveduješ o gospe z zlatimi vrtnicami na bosih nogah. Kam naj to pripelje, ma petite? Mi smo pošteni mlinarji, poštena sva mati in jaz in vedno sva bila preprosta, to Bog ve. Za vas opravljam najbolj umazana dela, kar tudi Bog ve. Kdor pa vidi lepo gospo v votlini in govorič o neumnostih, ta ne spada k poštenim ljudem, temveč k mešetarjem, cirkuškim ljudem in k španskim ciganom. Če si torej ena takih, ma petite, potlej se kar brž spravi in pojdi k potepuhom in ciganom".